

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—	
za pol leta " " 13—	
za četrt leta " " 6:50	
za en mesec " " 2:20	

V upravnishču:

za celo leto naprej K 22:40	
za pol leta " " 11:20	
za četrt leta " " 5:60	
za en mesec " " 1:90	

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišče je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Suša.

Brzjavke med ministrskim predsednikom in poslancem dr. Šusteršičem.

Na predvčerajšnjo brzjavko poslanca dr. Šusteršiča je ministrski predsednik baron Beck včeraj zvečer odgovoril s sledečo brzjavko:

Poslancu dr. Šusteršiču

v Ljubljani.

Zalec. Brzjavko o zadevi pomanjkanja krme prejel. Dosedaj za Kranjsko na razpolago dani znesek ima le namen podati izključno samo prvo pomoč oškodovanim. Pomožna akcija s tem samoobsebi še ni završena.

Beck.

Dr. Šusteršič je takoj brzjavno odgovoril:

Ekscelenci ministrskemu predsedniku baronu Becku!

Zalec.

Z zahvalo za poročilo ponavljam Vaši Ekscelenci, da znesek 200.000 kron tudi za momentano odpomoč najskrajnejše bede nima nobene prave vrednosti. Mi potrebujemo momentano brezpogojno najmanj 2.000 vozov po znižani ceni 6 do 7 kron. 200.000 kron je samo za okoli 300 do 350 vozov k pokritju difference med dnevno ceno in ceno, po kateri je oddajati pomoči potrebnim. Kmetovalci so popolnoma obupani in prodajajo živino po slepih cenah. Brezupnost se silno širi, mora se hitro in nujno poseči vmes. Računamo na previdnost in odločnost Vaše Ekscelence.

Šusteršič.

Kakšna bo ogrska volivna reforma?

Dunaj, 6. avgusta.

Najbolj pereče vprašanje na Ogrskem je zdaj volivna reforma. Volivna pravica se mora preosnovati, kajti tako zahteva krona in Weckerlovo koalicijsko ministrstvo se je moralo pismeno zavezati, da jo izdela in izpelje. Ker pa je s količkej pravično volivno reformo za vedno konec sedanji magnatovladni na Ogrskem, zato izkuša minister za notranje zadeve Andrassy reformo tako izpačiti, da vsaj mažarskemu narodu zagotovi krivično nadvladje. Krona priganja, Andrassy zavlačuje. Konečno pa je vendar izdelal reformo s pomočjo državnega tajnika, grofa Ivana Hadika in ministrskega svetnika Karola Nemeth. Junija t. l. je načrt predložil cesarju, ki ga je odobril. Nato se je natisnilo 10 izvodov, ki so se razdelili med posamezne resortne ministre. Ti zdaj »reforma« proučujejo. Septembra meseca pride načrt zadnjič pred ministrski svet, oktobra pa se predloži zbornici.

O tem načrtu smo izvedeli sledeče:

1. Andrassyjev načrt ne uvaža splošne volivne pravice, temveč le razširjenje iste na širše sloje prebivalstva.
2. Andrassy tudi ni uvedel enake volivne pravice, temveč belgijski podobno pluralno s tremi ali štirimi kategorijami.
3. Ena teh kategorij je ta, da se zahteva znanje državnega jezika, namreč mažarščine.
4. Volivni akt se ne bo vršil po občini, temveč po notarijatskih okrajih.
5. Volitev bo javna.
6. Volivni okraji se bodo le »zmerno« pomnožili.

Volivna reforma Andrassyjeva je, kakor se razvidi, le grda komedija, ironija reforme, prava spaka. Če se res sprejme v taki obliki, kakor si jo misli Andrassy, potem se ne bo veliko izpremenilo na dosedanem položaju.

Sedaj šteje Ogrska nekako 17 milijonov prebivalstva. Od teh je po dosedanjem volivnem pravu volivnih upravičencev le 1.080.000, torej $\frac{1}{17}$ vseh, komaj 200 tisoč več, kakor jih je bilo l. 1888, ko je štela Ogrska 10 milijonov prebivalstva, volivcev pa 800.000. Volivna pravica se na Ogrskem da pridobiti na 20 načinov, pri tem pa je treba pomniti, da jo ruski ali gališki jud veliko lažje dobi kot domači, dolgo naseljeni kmet. Če ga n. pr. vaški notar ne more videti in njegovo posestvo leži na treh ondi stikajočih se »volivnih okrajih«, tako da noben teh delov ne doseže zahtevanega zemljiškodavčnega cenzusa, potem je vun s kmetovo volivno pravico. Cenzus sam je tako originalen, da sloni na urbarskem zakonu iz l. 1836! Cenzus se giblje med 68 vinarji in 87 K 17 v in sicer tako, da če kdo n. pr. v tem volivnem okraju plača komaj 1 K zemljiškega davka, ima volivno pravico, dočim je njegov sosed v sosednjem volivnem okraju nima, dasi plačuje n. pr. 87 K davka, 17 vinarjev manj, nego je ondi nastavljen cenzus!

Andrassy hoče to izboljšati z volivno reformo na podlagi neenakosti, ki posebno povzdiguje nad druge tiste, ki znajo mažarsko, nadalje na kurialni način in z javnim glasovanjem! Stvar pa bo zelo težko šla, kajti Andrassy ima računati s sledečimi nasprotniki: 1. z ustavo; 2. z ljudsko, 3. z neodvisno stranko, od katerih hoče vsaka imeti drugačno reformo, da sebe vzdrži na površju, nadalje 4. z nemažarskimi narodnostmi in 5. s socialnimi demokrati, katerih na Ogrskem ni ravno malo. V Avstriji smo račovedni, kako bo zgrizel ta trdi oreh.

Zeppelinov zrakoplov ponesrečil.

Nesrečo Zeppelinovega zrakoplova občuti cela Nemčija kot narodno nesrečo. Ni čuda — Nemci so Zeppelinov zrakoplov pričeli že kričavo politično izrabljati. »Deutschland, Deutschland über alles«, je pela množica v Mainz, ko je zrakoplov vozil nad njo, sedaj so pa vse nade za nekaj časa uničene, da, skoro gotovo je, da se nakrat pokažejo v zraku previdnejši Francozi s praktičnejšimi iznajdbami. Francoski zrakoplov »La République« grozi, da prevzame gospodarstvo zraka.

Nihče seve ne more odrekati Zeppelinu velikanskih uspehov. Bil je prvi, ki je v teku 24 ur z vodljivim zrakoplovom prevozil okoli 800 kilometrov, to je toliko, kolikor je od Zagreba do Berlina. Letel je s hitrostjo brzovlaka, a zrakoplov mu je funkcioniral gladko in razum malih defektov na motorih bi izvršil svojo nalogo, da mu skoro tik pred ciljem ni pokvaril popolne zmage nakrat nastali vihar.

Zeppelinova iznajdba potrebuje še velikega izboljšanja, da postane za porabo v vojski splošna. Posebno bo treba gledati na izboljšanje motorjev. Prevelika obsežnost aluminijevega ogrodja je povzročala, da je zrakoplav, dasi je bil zasedran, postal igrača silnega vetra, ravno tako kot nečisto francoski zrakoplov, ki je bil iztrgan iz rok vojakov. Svoje odporne sile proti silnejšemu vetru Zeppelinov zrakoplov še ni nikdar dokazal. Zanimivo je tudi, da je vozil zrakoplov do Strassburga 46½ kilometra na uro, nazaj pa komaj 24 kilometrov na uro. Motorni efekti so ovirali vožnjo, velika izguba plina — Zeppelin pravi, da vsled močnih solnčnih žarkov — je zakrivila hitri konec zrakoplovov. Ponoči, predno se je Zeppelin ustavil pri Echtertingenu, je zrakoplov plul 1800 metrov visoko in je tudi vsled tega izgubil mnogo plina. Nekatere vesti pa trdijo, da se je Zeppelin dvakrat namenoma spustil na zemljo, da bi dokazal neodvisnost zrakoplova od zgradbe na Bodenskem jezeru.

Zeppelin ima seve shranjene modele, a pri zgradbi zrakoplova je treba pač vsako stvar izvesti do najmanjše točnosti in za to je treba ogromno časa. Ali bo 70 let stari Zeppelin še doživel boljših uspehov svoje iznajdbe? Pri Echtertingenu uničeni Zeppelinov zrakoplov je bil njegov četrti zrakoplov. Tudi pri prejšnjih zrakoplovih je Zeppelin imel nesrečo z viharjem in vetrom. Vse večje zrakoplove sedanosti je uničil vihar. Vihar je uničil tudi francoski zrakoplov »Patrie«, ki je dosegel že velikanske uspehe, angleški zrakoplov »Nalli Secundus«. Sedaj že osem mesecev grade Zeppelinov zrakoplov št. 5, ki pa pred majem l. 1909 ne bo gotov in še potem bo gotovo treba mnogo poprav, da bo mogel zrakoplov uspešno pluti po zraku.

Nesreče pa ni zakrivil samo vihar, ampak tudi nepaznost straže. Da nastane velik vihar se je videlo že šest minut prej, kljub temu straža ni storila ničesar v varnost slabo zasidranega zrakoplova. Zrakoplov se je odtrgal od slabotnih kolov, na katere je bil pritrjen. Štirideset mož je zamen poizkušalo zadržati zrakoplov — vsi so popadali po tleh. Zrakoplov je letel nato 600 metrov daleč, in je z ostjo se zaletel v drevesa, katera je izruval, nato pa udaril ob zemljo. Sledil je pok, nato je pa zrakoplov pričel goreti. Monterja sta bila do tedaj na zrakoplovu, njunin poizkus zrakoplov rešiti, je bil brezuspešen. Ko so Zeppelinu sporočili nesrečo, je ravnokar pisal brzjavko svoji hčerki, da gre vse srečno izpod rok. Zeppelin se je po nesreči izjavil, da bo z novim pogumom šel na novo delo.

Nekateri francoski strokovnjaki odločno trdijo, da imajo bodočnost le letalni stroji, vsi zrakoplovi lahko tako ponesrečijo kot so doslej ponesrečili vsi večji zrakoplovi in tudi Zeppelinov. Sploh Francozi poleg že omenjenih zrakoplovnih poizkusov na zrakoplovnem polju intenzivno delujejo. V Beauvalu pri Meauxu grade zrakoplovno postajo, ki bo največja na svetu. Od tu se bo dvignil jeseni novi Clement Bayardov zrakoplov »Ville Bordeaux«.

Za zgradbo novega Zeppelinovega zrakoplova, ki se poleg zrakoplova št. 5 prične takoj graditi, je podpisanih že do tri milijone mark.

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Nezgode Masařkovega Sanho Panze.

Praga, 7. avgusta. Odkar je profesor dr. Drtina (pisatelj »Razvoja evropske misli«) glasoval v državnem zboru za Wolfov predlog, naj se v Pragi osnuje nemška akademija, nima med Čehi nobene sreče in ugleda več. Zdaj so mu njegovi volivci v mestu Opočne izrekli najhujše nezaupanje in ga pozvali, naj odloži svoj mandat.

Začetek konca.

Budimpešta, 7. avgusta. Pri narodnem volitvi v Nagyatadu je Košutov kandidat, advokat dr. Piszar vzlic največjim naporom stranke propadel in je bil izvoljen kandidat »kmečke stranke« Szabo Istvan.

I. kongres krščanskih strokovnih voditeljev.

Ustanovitev mednarodnega tajništva.

Curich, 7. avgusta. Današnjemu (2.) zborovanju predseduje Briemeier (St. Gallen). Disputira se o govoru nemškega državnega poslanca Giesbertha. Debata je zanimiva. Nekaj holandskih delegatov stoji namreč na stališču naj bodo strokovne organizacije konfesionalne. Drugi temu burno ugovarjajo, zlasti generalni tajnik Hegewald ostro obsoja holandske škofo, ki so katoličanom prepovedali združevati

se v interkonfesionalnih krščanskih strokovnih organizacijah in jim priporočali, naj ustanove katoliške. Škofo sploh pravice nimajo v tem oziru kaj prepovedovati, niti papež ne. Strokovne organizacije imajo izključno gospodarske težnje, zato holandskemu episkopatu niso nič mar. Če se katoliški delodajavci združujejo s protestantskimi skupno v delodajavskih zvezah, smejo to tudi delavci. Temu mnenju se skoro vsi pridružijo, sklene se pa Holandcem prepustiti, naj se ravna po svojih posebnih razmerah. Debruxne iz Genta poroča o potrebi osnovati mednarodno tajništvo. Sklenila se je sledeča resolucija:

1. Krščanskim strokovnim organizacijam v vseh deželah se priporoča, da a) osnujejo gmotno krepke in kolikor mogoče bolj centralizovane industrijske, oziroma strokovne zveze z enotnimi načeli, b) da združijo posamezne strokovne zveze v deželne centrale z enotnim vodstvom (strokovna komisija, strokovni odbori), 2. a) kot osrednji in poslovni urad za mednarodno zvezo deželnih central naj posluje mednarodno tajništvo za krščanske strokovne organizacije vseh dežel, b) mednarodno tajništvo se poveri generalnemu tajniku nemških kršč. strokovnih društev Stegewaldu v Kolinu, c) deželna centrala plačuje na mednarodno tajništvo letni prispevek 1 pf. za osebo, 3. Osnuje se mednarodna strokovna komisija, v katero pošlje vsaka deželna centrala po enega zastopnika na 100.000 udov, 4. Deželna centrala poroča mednarodnemu tajništvu svojo statistiko.

Italijanska politika v Tripoliju.

Rim, 7. avgusta. Nekateri vrtoglavi italijanski politiki hočejo prisiliti italijansko vlado, da prične v Tripoliju energično kolonialno politiko. Opozarjajo venomer na umor misijonarja P. Giustino in trgovca Torreni, ki ju je baje zakrivil sam kajmakam (guverner) v Darni, ki se zdaj baje baha, da so ga iz Carigrada zato pohvalili. Turška policija da Italijanom ne pusti, da bi zapustili mesto Tripolis, Angleži in Francozi pa da imajo v svrhu »arheoloških študij« pravico prodirati v notranjščino dežele. To hujskanje pa ima le namen pripraviti ministra za zunanje zadeve Tittonija do tega, da bi izkušal Tripolis kolonizirati. Zdaj se pa poroča, da je Tittoni odločno izjavil, da bo vsem tem »politikom«, ki ga bodo glede Tripolija v zbornici interpelirali, pošteno povedal svoje mnenje, da je namreč njihova »orientalska politika« zgolj pustolovščina in nevarna mednarodnemu miru.

Delavski štrajk v medvoški in goričanski papirnici.

Slovensko katoliško delavsko društvo je priredilo dne 6. t. m. delavski shod, na katerem je poročal Mihael Moškerc o delavskem štrajku v medvoški in pa v goričanski papirnici. Med drugim je izvajal sledeče:

V soboto poteče že tri tedne, ko je pričelo štrajkati medvoško in goričansko delavstvo. Govori in piše se, da so ta štrajk povzročili klerikalci, kar je pa čisto navadna laž. Nihče ni hujskal delavstva, naj štrajka, nasprotno, pred štrajkom so razni govorniki slikali posledice štrajka. Delavstvo je razburilo, ker je neki uradnik zlorabljal delavke. Nadalje je bil odslovljen iz tovarne neki star delavec, grozilo se je pa tudi, da odslove vse stare delavce. Sedanja draginja je pa končno največ pripomogla, da je postajalo delavstvo vedno bolj in bolj nezadovoljno. Kdo naj pa živi v sedanji draginji z eno krono ali pa 1 K 50 vin. na dan, kakor je bilo plačanih mnogo starih delavcev. Delavstvo je pošiljalo prošnjo na prošnjo, naj se izboljšajo plače, bogata Leykamova družba je pa odločno odklanjala vsako prošnjo za izboljšanje.

O sedanjih draginjah se veliko govori, piše. Če bi vladale v naši družbi urejene razmere, bi ne bilo tako. Plače bi morale imeti delavstvo take, da ne strada in da si še kaj prihrani, ne pa takih, kakršne plačuje Leykamova družba v svojih papirnicah v Medvodah, na Goričanih a tudi pri Devici Mariji v Polju in v Podgori. Za bogate akcionarje Leykamove družbe ni častno, da tako beraško plačuje svoje delavstvo. Kdor pozna predsednika upravnega sveta Leykamove družbe, Taussiga, zna, s kom ima opraviti naše papirno delavstvo. Saj se je mož po krščanskem in tudi socialno demokratskem delavskem časopisu tako opisaval, kakor še ne kmalu kak bogataš. Ni čuda, da je pričelo mirno delavstvo v Medvodah in Goričanih štrajkati, ker je družba odklonila vsako izboljšanje.

Štrajk in izdajaisko postopanje socialnih demokratov.

Štraj svojih tovarišev je seveda pred vsem delavstvo v Vevčah in v Podgori zasledovalo z vso pozornostjo. Vevško delavstvo je bilo pripravljeno, da priskoči na pomoč štrajkujočemu delavstvu v Medvodah in na Goričanih s štrajkom. Ko so pa to izvedeli socialni demokrati, so pričeli takoj upiti, da ne bodo štrajkali, odgovarjali tudi ostalemu delavstvu, naj ne štrajka. Sicer ni veliko socialnih demokratov v Vevčah, a da delajo zgago, jih je dovolj. Tovarniško uradništvo in pazniško osebje je seveda tudi vse storilo, da bi vevško delavstvo ne štrajkalo. Posrečilo se je skupnemu prizadevanju tvorniških nadzorovalnih organov in socialnih demokratov, da končno delavstvo ni pričelo štrajkati, dasi bi bilo imelo za to dovolj povoda, ker je tudi vevško delavstvo, osobito delavke, pasje slabo plačano.

Izdajaisko postopanje socialne demokracije v tem slučaju dokazuje, da socialni demokratski stranki ni nič za delavstvo. Socialnim demokratom se gre le za to, da delajo za svoje sanjarije, ne pa za delavstvo. Ob štrajkih, ki jih je priredila pri nas socialna demokracija, smo mi vedno z vso odločnostjo naglašali, naj štrajkajo tudi naši somišljeniki, dasi bi jim bili tudi lahko nagajali. Pečat, da so izdali socialni demokrati medvoško in goričansko delavstvo, jim ostane. Skrbelo se bo, da za to izdajalstvo izve tudi širša in ne samo slovenska javnost.

Sedanje stanje štrajka v medvoški in goričanski papirnici.

Iz Medvod mi je poslal neki delavec danes sledeče pismo, ki opisuje položaj štrajkujočega delavstva. Naši uradniki zdaj prav pridno izdelujejo dekle, ker popolnoma ne morejo mirovati. Menda mislijo, da dobe tako delavstvo v tvornico, a se motijo, ker delavstvo niti k tovarni več ne pride. Štrajka vse delavstvo, okoli tovarni je pa najlepši mir. Nekateri mlajši delavci so šli že drugam delat, pa jih je še veliko, ki pravijo, da si poiščejo dela drugod, tu tako ni mogoče živeti. Naj bo le tvornica trdovratna, izgubila bo vse boljše delavce.

Tvornica je dala nalepiti nebroj plakatov, ki jih je vzela noč, s katerimi je nazonanjala, da je štrajk neposten, obenem pa pozivljala delavstvo, da če ne pride do 5. t. m. ob 6. uri brez pogojn o in pravočasno k otvoritvi obrata v brusilnici in celuloze, bodo celulozne tovarne do dne 30. avgusta nepreklicno zaprte.

Saj so že zdaj zaprte, ker delavstvo štrajka.

Družba se izgovarja, da ne more izboljšati plač, češ, da so padle cene papirju in pa da vlada sedaj velika kriza. Tisti, ki se pečajo s kupčijo papirja, se smeja, če jih vprašaš, za koliko je padla cena papirju, ker vejo le to, da se je papir zadnje čase znatno podražil. Kriza je bila na svetovnem trgu lani, po kateri pa družba ni trpela, ker je napravila velikanski dobiček. Da pa ne stoji niti zdaj slabo, dokazuje, ker stanje družbine akcije nominale 400 K na dunajski borzi 505 K.

Vsi odgovori družbe, da slabo stoji in da ne more izboljšati delavstvu plač, so jalovi. Prazne so tudi grožnje, da opuste tvornici v Goričanih in Medvodah. Kje pa dobe tako cenene delavne moči, ko pri nas in pa tako cenjen les, kakor na Gorenjskem.

Na pomoč štrajkujočemu delavstvu.

Potrebno je, da se priskoči štrajkujočemu delavstvu na pomoč. V soboto bo trajal štrajk že tri tedne. Naši ljudje niso nikdar pozabili, kadar je štrajkalo naše delavstvo. Kranjska duhovščina je darovala do zdaj za štrajkujoče delavstvo že 500 K. Čast ji! Zaostati pa ne sme za duhovščino delavstvo, ki naj s prispevki pomore svojim sodelavcem in sodelavkam v plačilni vojski.

Socialne demokratske laži o naših poslancih.

Socialni demokrati lažejo in upijejo po časopisju in pa po shodih med drugim, da

ničesar ne store za državne uslužbenke. Koliko je verjeti njihovim lažem, priča to-le:

Stenografični zapisnik državnozbornske seje z dne 16. julija 1908, objavlja sledeča izvajanja justičnega ministra Kleina:

Glede na interpelacijo poslanca Gostinčarja in tovarišev v seji 10. aprila 1908 o definitivnem nastavljenju pomožnih paznikov v ljubljanski kaznilnici deželnega sodišča odgovarjam sledeče:

Za ljubljansko kaznilnico je sistemiziranih 21 kaznilniških pazniških mest, poleg teh posluje trajno sedem pomožnih paznikov. Ker je justično ministrstvo izpoznalo, da število ne zadostuje, je sklenilo, da sistemizira sedem pazniških mest in opusti sedem trajnih pomožnih mest.

Dozdaj pa tega še ni moglo izvesti. Po akciji, ki jo je uvedla vlada glede na izpremembo mest pomožnih slug v trajna, se bo stabiliziralo 300 trajnih mest, ki se razdele na posamezne resorte. Pri justični upravi so za to od leta 1903 do 1908 stabilizirali 225 mest, (89 mest sodnih slug in 136 mest kaznilniških paznikov, 51 mest še ni stabiliziranih in se mora s stabiliziranjem počakati tudi v Ljubljani.

Glede na željo interpelanta, da se vsak pomožni paznik vsaj v dveh letih trajno nastavi, to zavira postaveza z dne 19. aprila 1872, ki pridržuje dotična mesta podčastnikom certifikatistom in jih dobe prosilci brez certifikata le, če se ne javijo opravičeni podčastniki.

Kakor s to lažjo, je tudi z ostalimi, ki jih širi socialna demokracija, tista socialna demokracija, koje pristaši so veliki v zabavljanju, majhni pa v praktičnem delu za delavske koristi.

AVSTRO-OGRSKA.

Izprememba Beckove vlade.

Krščansko-socialni poslaniški krogi naglašajo, da merodajni krogi ne mislijo na izpremembo Beckove vlade. Še Prade najbrže ostane.

Obligatorično nezgodno zavarovanje na ogrskih železnica.

Košut izdeluje zakonski načrt, po katerem bi bili vsi potniki po ogrskih železnica proti mali pristojbini zavarovani glede na nezgode.

Praško poštno ravnateljstvo

dobi predsednika in podpredsednika. »Čas« zahteva, naj češki poslanci skrbje, da postane predsednik sekčni svetnik Zampach.

Wekerle v Ištu.

Wekerle je poročal v Ištu o proračunu in o volivni prenosovi. Vlada ju je predložil načrt nove volivne reforme. Priporočal je, naj vladar ne potrdi izvolitve Zmajnoviča za srbskega patriarha. Zvečer se je povrnil na Dunaj, kjer konferira z Aehrenthalom.

TURŠKA REVOLUCIJA.

Preprečen napad na sultana.

V Genf je došlo poročilo, da je neki nižji palačni uradnik poizkušal v ponedeljek zvečer sultana umoriti. Sunil ga je z bodalcem, ki je pa odskočilo od sultanova jeklene srajce. Sultan ima le modro liso. Napadalca, ki je bil podkupljen, da umori sultana, so zaprli.

Kako je podkupoval sultan »javno mnenje«.

Sultanova civilna lista je ustavila izplačevanje vseh penzij, plač in podpor po sultanu raznim evropskim časnikom v Nemčiji, na Angleškem in na Francoskem. Mladoturki so dobili zapisnik pobeglega sultanovega ljubljence Izet paše v roko, ki obsega seznam in pisma s podkupljenimi osebami. Mladoturški odbor namerava objaviti seznam in pisma, da dokaže, kako so evropski časnikarji podkupljeni podpirali koruptno jildiško vlado. Lista obsega tudi diplomate, ki zdaj delajo na to, naj bi mladoturki ne objavili zaplenjenih spisov.

Sultanov odstop.

Senzačnim poročilom nasproti, da so svetovali mladoturki sultanu, naj odstopi in se umakne v Bejkos ob Bosporu, izjavljajo turški vladni krogi, da so poročila izmišljena.

Sultan zvest ustavi.

Sultan je rekel ravnatelju »Ottomanske banke« Deffesu: »Nočem navidezne ustave, ampak popolne ustavne razmere z odgovornim ministrstvom, ker hočem, da mi ljudstvo zaupa.

Skrivnostna ladja.

V besiktaškem pristanišču se je vsidrila ladja, oborožena s topovi a brez zastave. Mladoturški odbor trdi, da je navzočnost ladje brezpomembna, ljudstvo pa živahno razpravlja, ali je pripravljena ladja za to, da ž njo lahko pobegne sultan ali pa za to, da onemogoči morebitni sultanov beg.

Sultanov ljubljence na begu.

Izet paša je došel v Laurion, kjer se pa ni ustavil in potuje naprej v Brindisi. Vlada je izpolnila zahtevo mladoturkov in je ukazala carigrajskim oblastim, guvernerju na Prinčevih otokih in valijema v Beyrutu in Damasku, naj konfiskujejo vsa Izetova posestva in hiše.

Novo turško ministrstvo.

Novo turško ministrstvo, v katerem so tudi trije kristjani, je sestavljeno. Sestavlja ga je Kamil paša. »Hatti-Humajum« poroča, da je novo ministrstvo sledeče sestavljeno: veliki vezir: Kamil paša, Hatan Fehi paša obdrži finančno in zunanje ministrstvo, sivaški vali Reşik Akif paša notranje ministrstvo, tripolski vali maršal Redšeb paša vojno ministrstvo, podadmiral Mehmet Arif paša mornariško ministrstvo. Bivši podtajnik velikega vezirata Haki Ševeršik paša postane predsednik državnega sveta, Haki beg ostane naučni minister, Ekrem beg postane vakuški minister, Armenec Gabriel efendi Murad Dumlia prevzame trgovinsko in ministrstvo javnih del, Grk Mavrocorda effendi poljedelstvo in rudarstvo. Ekrem beg je mladoturek. Upajo, da sultan hitro potrdi novo vlado. Mladoturki izjavljajo, da je tudi novo ministrstvo le prehodno.

Mladoturška sovlada.

Mladoturki so dejansko zdaj vladarji v Turčiji, dasi nimajo znanih voditeljev. Zgodi se že zdaj le, kar zahtevajo. Z maloazijskega otoka Soma je prebivalstvo brzojavilo, da oblasti ne dovolijo poslatve ustave. Mladoturški odbor je brzojavno ukazal smirniškemu valiju, naj odstavi oblasti na Somi. Ko je vprašal vali v Carigradu, kaj da naj stori, so mu kratko odgovorili: »Ubogati.« Neomejeno vlada tudi solunski mladoturški odbor, ki je zaprsegel na ustavo skadrsko posadko. — Mladoturški odbor proglašja razglase in dejansko vlada. Sultan se je apatično udal svojemu »kismetu«, usodi. Mladoturki že zahtevajo, naj se uvede v Turčiji po avstrijskem zgledu splošna volivna pravica. V Carigradu so na povelje mladoturškega odbora zaplenili velik zaboj v stanovanju odstavljenega mornariškega ministra Hasan Remi paše. Zaboj so nesli štirje možje v policijsko ministrstvo, kjer so napravili inventuro. V zaboju je bilo 4 milijone frankov. Pri inventuri sta bila navzoča prijeti lastnik Hasan Remi paša in zaprti nekdanji notranji minister Mendu paša. Zaprta ministra sta dobila za večerjo le sir in kruh. Palačni tajnik sultanov Tahzin beg se je usmrtil, ko so ga aretirali. Zdaj so zaprti bivši minister Rami paša, bivši notranji minister Mendu paša in bivši carigrajski mestni prefekt Rešid paša. Najbrže pa odstavijo na zahtevo mladoturkov še Agad pašo, Kamil bega, Tevsak bega, Izet pašo in Fajd bega, zgolj sultanove ljubljence. Sultan je spodil svojega prvega tajnika Hakim pašo, ki so ga zatožili mladoturki in se je izkazalo, da je zlovoljno uredil uradni list »Haki-Humajum«. Nato so ga zaprli.

Demisija šel ul islama.

Šeh ul islam je izjavil sultanu, da odstopi, ker se zadnji sultanov reskript ne strinja z ustavo.

Časopisje. — Pomankanje denarja.

Turško časopisje piše zmerno in priporoča resnost. Vedno se ustanavljajo novi listi. Pač se pa kaže, da manjka denarja. V Smyrni je začelo izhajati pet dnevnikov.

Manifestacije v Smirni.

V Smirni so priredili 6. t. m. Grki velikansko manifestacijo v proslavo ustave. Manifestiralo je pred vladno palačo do 80.000 oseb. Mesto je bilo v zastavah.

Zadnje grške vstaške čete.

Iz Seresa se poroča, da so se udale oblastim zadnje grške vstaške čete. Ko so došle v Serres, jim je priredilo do 30 tisoč oseb buren sprejem.

Parlament.

Turški državni zbor bo začetkoma zboroval v provizorično za ta namen pripravljenem poslopju. Kakor hitro mogoče pa zgrade velikansko palačo, pred katero postavijo spomenik Midhat paši.

Mladoegipčani.

V Kajiri se je ustanovila po mladoturškem zgledu mladoegipčanska stranka.

Sultan, grški princ in angleški poslanik.

Sultan je sporočil grškim princem, da obžaluje, ker jih vslad ministrske krize ne more sprejeti. Sprejel je pa v avdienci novega angleškega poslanika Lowterja, ki mu je izročil poverljivo pismo.

Bivši načelnik carigrajske policije umorjen.

Nekdanjega šefa carigrajske policije Tahir pašo so v Brusi umorili.

SRBSKA SKUPŠČINA

je pričela 6. t. m. razpravljati o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko. Finančni minister dr. Popović je priporočal, naj se pogodba odobri.

NEMCIJA IN RUSIJA.

»Börsenzeitung« objavlja razgovor nemškega cesarja Viljema z berlinskim ruskim poslanikom. Viljem je naglašal, da se je obnašala Nemčija lojalno ob rusko-japonski vojski, medtem ko Angleška ni le platonično simpatizovala z Japonsko, Razmere so se pa vsled agitacije vplivnih oseb ohladile. Cesar je poslanika prosil, naj vpliva na omejitve protinemške agitacije. Poslanik je zagotavljal cesarju prijateljstvo Rusije nemškemu cesarju.

FINSKI DEŽELNI ZBOR

je bil odprt 5. t. m.

Dnevne novice.

+ Liberalni župani — pozor nanje!

Iz več krajev se nam poročajo gorostasne stvari, kako liberalni župani zlorablajo svojo uradno oblast. Ljudem, ki prosijo, da bi župan naznanil vladi, da so potrebni sena, nekateri liberalni župani naravnost pravijo, da kdor ni član njihovih društev, ne dobi nobene podpore, in s tem pritiskajo na ljudi, da bi pristopili k liberalnim društvom. Že več takih liberalnih nasilnikov, ki mislijo, da bodo še neovirano paševali, se nam je naznanilo. Priporočamo, da se vsi taki slučajji z natančno navedbo dejstev in prič sporoče g. dr. Evgenu Lampetu, deželnemu odborniku v Ljubljani.

+ S slovensko-klerikalno-italijansko zvezo v Istri straši zdaj »Edinost«. »Slovenec« ni nikoli lediral za tako zvezo in tudi njegovi dopisniki iz Istre ne. To nam lažnjiva »Edinost« le podtika, da bi krščanske socialce v Istri in Trstu pred ljudstvom diskreditirala. Njeno abotno pisanje pa tega uspeha ne bo imelo, ker krščanski laiki in duhovščina v Istri dobro ve, kaj je njena narodna dolžnost v tem oziru in si nikakor ne da očitati nenarodnjaštva od ljudi, ki bi brez slovenske duhovščine v Primorju niti pol vasi ne bi bili rešili potučenja! »Slovenec« in njegovi somišljeniki so vsikdar ožigosali postopanje Italijanov v Istri, tudi če so se dotičniki izdajali za »krščanske socialce«. Ravno pred kratkim smo obsodili protislovansko pisavo »Amicovo« in nekako pred letom celo postopanje nekega škofa na jugu. Te poti se bomo tudi zanaprej držali, naj liberalna »Edinost« laže kar in kolikor hoče, saj s tem le kaže, da jo je peklenski strah za njeno pozicijo. Resnica je nasproti tale: Čuje se, da bi pristaši »Edinosti« v slučaju potrebe zvezali se proti katoliškim Slovanom, lastnim bratom, z italijanskimi liberalci! »Edinost« se pač drži gesla: »Reci preje drugemu to, kar on utegne tebi po pravici očitati!«

+ Imenovanja v duhovski službi na Goriškem. Za vikarja v Avče pride preč. gosp. Simon Gregorčič, sedaj vikar v Sedlu; preč. gosp. Miha Kragelj, župnik v Šebreljah, gre zaradi bolehnosti v začasni pokoj, na njegovo mesto pride za župnega upravitelja preč. gosp. Jožef Ivančič, zdaj kaplan v Kanalu. Za kaplana v Kanal pride preč. gosp. novomašnik Janez Kos. V Miren pride za kaplana preč. gosp. Janez Drašček.

+ Goriški deželni zbor bo sklican baje na dan 20. septembra.

+ Proti kupčiji z dekleti je avstrijsko ministrstvo za notranje zadeve izdalo dva odloka. V enem nalaga vsem političnim upravnim oblastem, da smatrajo dunajsko policijsko ravnateljstvo za osrednji urad proti kupčiji z dekleti in mu pošljejo seznamek vseh v tem oziru sumljivih oseb in lastnikov javnih hiš ter tudi vsako leto poročajo o eventualnih izpremembah. V drugem odloku ukazuje, da se mora o vsakem najemanju, oziroma angažiranju mladih deklet za ostistinj (šansonetke, koncertistinj itd.) v inozemstvo obvestiti sodnijska varuška oblast, ki se ima v tem oziru informirati in tozadevno ukreniti.

— Lastnik bombe prijet. V Gorici je včeraj zjutraj prišla policija moža, ki je položil bombo na okno hiše v ulici Formica. Piše se I. Jevšek. Njegova rodbina je doma s Kanalskega. Izgovarja se, da je rabil bombo za ribji lov, kakor že večkrat prej. Bomo videli, kaj pokaže in dožene preiskava.

— V pokoj je šel baron Gorup pl. Besanec, centralni nadzornik c. kr. dunajske policijske straže in pri tej priliki bil imenovan za dvornega svetnika.

— Velik požar je 6. t. m. upelil mnogo hiš in gospodarskih poslopj v Červinjanu na Goriškem. Zgorelo je veliko živine. Škode je 80.000 K, ki pa je precej pokrita po raznih zavarovalnicah.

— Občni zbor čebelarke podružnice v Toplicah na Dolenjskem bo v nedeljo,

dne 9. t. m. ob 3. uri popoldne v tamošnji šoli. Po občnem zboru bo predavanje o umnem čebelarstvu.

— **Kanončno vmeščeni** so bili dne 1. avg. t. l. naslednji čč. gg. Blaž Rebol, dozda kaplan v Komendi na župnijo v Bučko; Janez Erjavec, bivši kaplan v Radoljici, na župnijo Želimlje in župnik Janez Gnjazda, na župnijo Velika Dolina.

— **Shod sodalitatis za dekanijo Žužemberk** bo dne 19. avgusta t. l. v Dobričah ob 10. uri dopoldne.

— **Vojaki proti mesarjem.** Proti mesarjem je mestna občina v Subotici otvorila dve lastni mesnici, a noben mesar ni hotel stopiti v mestno službo. Mestna občina se je obrnila na vojno ministrstvo in ministrstvo je poslalo za mestni mesnici vojake mesarje, ki sedaj sekajo ceneno meso v mestni mesnici. Mesarji bodo tako morali znižati cene mesu.

— **Jubilejni cesarski spomenik** se bo postavil v Dalmaciji na 1900 m visoki gori Osjen v Krivošiji. Temeljni kamen se je že vložil.

— **Velika cesarska slavnost v postonjski jami** bo dne 15. t. m. Vstopnina bo, kakor v Binkošti, 2 kroni za osebo.

— **Poročil** se je gosp. Anton Cebular, asistent c. kr. državnih železnic z gospodično Greto Woratschka.

— **Veselo povodom desetletnice** svojega obstanka priredi l. delavsko konsumno društvo na Jesenicah v nedeljo, 9. avgusta popoldan ob 4. uri, pri kateri sodeluje tovarniška godba. Pred veselico bo govoril g. dr. Pegan, med veselico srečolov, ribji lov in šaljiva pošta, zvečer zaigranje umetelnih ognjev. Veselica se vrši v vsakem vremenu. K tej slavnosti vabimo vse člane, bratska društva, prijatelje in vse somišljenike najvljudneje, da se je v obilnem številu udeleže.

— **Preizkušnja za pomočnike čevljar-ske zadrage** v Trzinu se bo vršila dne 5. septembra t. l. Prošnje za priustitev k preizkušnji je pravočasno, zadnji čas do 28. t. m., oddati združnemu načelstvu.

— **Nagle smrti** je umrl Franc Šolar iz Jelenšč pri Dražgošah. Našli so ga mrtvega pri kopu, katero je bil nekaj ur poprej zažgal.

— **Cerkev v Dražgošah.** Vsled podpore, nakazane od osrednje vlade, se je v cerkvi v Dražgošah pričelo s prenovljenjem oltarjev, znanih po lepem baroknem slogu. Ravno je prvega dovršil podobar g. Grošelj iz Selc prav dobro; potem se nadaljuje po ogledu z drugimi, tako da bo notranjost cerkve dobila prav lično lice v umetniškem oziru. Hvala zato gre tudi našim državnim poslancem.

— **Smrt vsled pretepa.** V Dodsonu v Ameriki je umrl Slovenec Anton Levstik vsled rane na glavi. Rano je dobil v pretepu. Prijeta sta napadalca Ivan Adam, doma iz Notranjskega, in Hrvat Nikolaj Bračika.

— **Kolodvor na Reki** ravnateljstvo ogrskih državnih železnic razširi. V Bakru napravijo kolodvor za ranžiranje. Investicijska vsota znaša štiri milijone kron.

— **V Gradežu** bi se pripetila v terek kmalu velika nesreča. Eduard Bauer, železniški uradnik iz Gumpoldskirchna na Niže Avstrijskem se je hotel prepeljati s svojo soprogo in dvema sinovoma v čolnčku k parniku »Trieste«, da se popelje v Trst. Čoln se je preobrnil in cela družina z veslači vred je padla v morje. Ljudje ob obali so rešili vse iz morja.

— **Utonil** je na Dunaju zadnjo nedeljo, dne 2. avgusta, popoldne krojač gospod Alojzij Keg. Šel se je kopat v takomenovano »staro Donavo« pri »Kaisermühlen« v drugem okraju; nekaj časa je dobro plaval, začele so ga pa zapuščati moči, klical je na pomoč in se boril, a predno ga je mogel kdo rešiti, je omagal in izgubil v vodi, kjer so ga našli šele v ponedeljek opoldne. Pokojnikov starši so doma iz Ljutomeru in bivajo že dalje časa na Dunaju v Kaisermühlen. Rajni Alojzij je bil njih edini otrok. V veliki žalosti jim je v tolažbo splošno sočutje znancev in prijateljev, ki se je pokazalo zlasti ob pogrebu v sredo popoldne, katerega se je udeležilo tudi častno zastopstvo »Straže«, ki je poklonila svojemu članu lep venec. Pokopan je naš Slavko na štadlavskem pokopališču v 21. okraju. Bil je v društvu tudi član tamburaškega zbora; na izletu v Maria-Enzersdorfu je bil še zelo vesel in živahen, a teden dni pozneje ga je dohitela nenadna smrt. — Slavko, mir tvoji duši!

— **Nesreča v Zagorju.** V Zagorju pri Savi se je preveč napil žganja Franc Brodar in šel nato delat v premogokop, kjer je neki stroj tako nesrečno prijel, da je bil Brodar težko poškodovan. Brodarja so prepeljali v ljubljansko deželno bolnico, kjer je umrl.

— **Naglo** je umrl na Veliki Dolini 1. avgusta Franc Koritnik, dosluženi organist.

— **Redek slučaj.** V Dolenjem Vrhpolju pri Šentjerneju na Dolenjskem živi zakonska dvojica Gorenc, po domače Miloskovič, že 54 let v srečnem zakonu sredi svojih otrok, vnukov in pravnukov. Žena je stara 73 let, mož pa 78, oba sta še čvrsta in čila. Dogodilo se je pa pred kratkim, da je žena praznovala svoj god skromno in priprosto, kakor je že to navada, sredi svojih dragih. Tedaj pa se pripelje pred hišo postarna ženska, skoči z voza in odhiti v hišo k — svoji hčeri, praznujoči svoj god. 93-letna starka se je pripeljala iz dve uri oddaljenega Rateža, kjer še vedno sama gospodari; sicer se je težko odtrgala od doma, toda ob »njenem« godu si ni mogla kaj, da ne bi prebila nekaj ur pri svojem »otroku«.

— **Umrl** je v Gradcu ravnatelj papirnice v Medvodah in Goričanah g. Karol Kiesling, sar 49 let. Pogreb bo jutri.

Štajerske novice.

— **Shod dr. Korošec.** Iz Sladke gore pri Šmarju se nam poroča: V nedeljo, 9. avgusta po ranem opraviilu priredi pri nas g. državni poslanec dr. Korošec shod. Somišljeniki, pridite na shod v obilnem številu.

— **Umrl** je na Vranskem veleposestnik in gostilničar g. Jakob Brinovec.

— **Nagle smrti** umrl je dne 3. t. m. Franc Schosteritsch, sin trgovca pri Sv. Vidu. Bil je v Ptuj nastavljen pri zemljiški knjigi. Opoldne je še vesel in zdrav obedoval, ob pol 2. uri pa se je naenkrat zgrudil na tla, zadet od srčne kapi; bil je takoj mrtev.

— **Kronanje marijceljske Matere božje** se slovesno vrši dne 8. septembra. Slavnosti se udeleži tudi papežev nuncij. Od 29. avgusta do 15. septembra se vrše tem povodom v Marijinem Celju velike cerkvene slavnosti. Dne 3. septembra bo v Marijinem Celju velik shod duhovnikov. Ob pol 9. uri dopoldne bo imel pridigo knezoškof dr. Mihael Napotnik iz Maribora.

Ljubljanske novice.

— **lj Umrl** je visokošolec g. Ivan Sitar, sin tukajšnjega izkuharja.

— **lj Imenovan** je prof. g. Aleksander Puscko za ravnatelja tukajšnje državne gimnazije z nemškimi učnim jezikom.

— **lj Gospod Dragutinovič** je zopet angažiran kot režiser slovenskega gledališča v Ljubljani.

— **lj Zatvornico v Prulah,** katero so zgradili v svrhu osuševanja barja, je danes popoldne narastla voda deloma razrušila in odnesla. Ostali so samo piloti.

— **lj Strela** je udarila v top na Gradu. Danes ob 12. uri 15 min. je udarila strela na Gradu v top in ga sprožila. Občinstvo je začetkoma mislilo, da je čuvaj s strelom naznanil ogenj.

— **lj Nepoštena natakarića.** Natakarića Ana Piberjeva, rojena leta 1890. v Neudau, okr. Hartberg, je služila v Šmartnem pri Litiji pri gostilničarju Ivanu Robausu, kjer je službo zapustila brez odpovedbe in odnesla 150 kron denarja. Prišedši v Ljubljano si je nakupila obleke in dobro živela. Ko jo je policija prišla, je imela še 84 K poneverjenega denarja. Piberjevo so izročili deželniemu sodišču v zapor.

— **lj Izgubljeno in najdeno.** Mesarski pomočnik Ferdinand Kregar je izgubil nove štiflete, vredne 10 K. — Gdčna. Marija Megličeva je izgubila denarnico z bankovcem za 10 K in petkronski tolar. — Orožniški postajevodja g. Maks Jelenc je izgubil črno usnjato denarnico z vsoto 21 K 80 vin. — Uradnikova žena gospa Emilija Kovačeva je izgubila zalto zapestnico v obliki verižice s štirimi plemeni z obeskom deteljca z briljantom in imenom Jean 3/7. 1903, vredna 250 kron. — Margareta Oblakova je našla črno denarnico s srednjo svoto denarja.

Razne stvari.

— **Vodljivi zrakoplov amerikanskega stotnika Baldwin** je napravil predvčerajšnjim v Washingtonu svojo prvo poizkušnjo vožnjo, ki se je dobro obnesla. Trajala je seve samo deset minut in ob popolnoma mirnem zraku. Vprašanje je, kako bo zrakoplov tekmoval močnemu vetru.

— **Princ frančiškan.** Iz Kolina poročajo: Princ Karol Löwenstein je včeraj v frančiškanskem samostanu Vulo podal svojo redovno prisego. Princ frančiškan stanuje v celici, katere edini kras je mal altarček z Marijino podobo.

— **»Dziennik Polski«**, doslej last g. Ostasewski Baranskega, je prešel v židovske roke.

— **Moža umorila.** V Halle na S. so aretirali židarskega mojstra Fabiana in njegovo soprogo, ker sta pred svojo poroko zadavila prvega moža gospe Fabian, ne-

kega pekovskega mojstra ter ga potem obesila, da je bil končno umorjeni mož pokopan kot samoumorilec. Pri mrtvaškem odru je videl nekdo, da se je vdova, misleč, da je neopazovana, smejala. Iz tega je sklepal na umor, pisaril je morilki opetovano in ji grozil, da jo izda, ako mu ne da denarja. Res je dobival denar, ker pa zadnji čas ni bilo nič več denarja, je dotičnik svoje opazovanje izročil sodišču. Dognalo se je, da je opazovalec imel prav in da je bil pekarski mojster umorjen.

— **Kolera na Ruskem.** V okraju Astrahan je 24 oseb umrlo na kolero, v mestu Zarizyu je obolelo na kolero 96 oseb in umrlo 55, v mesu Saraov je na kolero obolelo 19 oseb, dve osebi sta umrli. V Peterburgu je ena oseba umrla na kolero.

— **Nož vlada** v Rimu med sodrgo, takozvano »teppo«. Zadnji čas vsak dan koga zakoljejo. Zadnji čas so teppisti zabodli v srce delavca, ki ni nič žalega storil niti se s kom sprl, temveč le zaradi tega, da pokažejo, kako znajo. 5. t. m. so pa zabodli neko Magdaleno Mancinesi, mater šestih otrok. Italijanska sodišča strogo kaznujejo, ječe so tudi uprav grozovite in vendar je zločinov vedno več.

— **Sven Hedin,** slavni preiskovalec Tibeta, je došel v Rukyob ter pride meseca septembra v Ladakh, v sredino Tibeta.

— **Berolin** ima po policijskem izvestju od 5. t. m. 2,096.808 prebivalcev.

Znanost in umetnost.

— **Zbornik u slavu Vatroslava Jagića.** Berlin, Weidmann, 1908. Koncem julija je izšel v Berlinu slavnostni zbornik, ki so ga poklonili »Vatroslavu Jagiću k 6. VII. 1908 drugovi i učenci za spomen«. Zbornik obsega 725 strani in prinaša osemindeset razprav osemindeseterih učenjakov. Zastopani niso le slovanski vseh narodov, ki so napisali razprave večinoma vsak v svojem jeziku, ampak tudi laški (Bartoli - Torino), švedski (Jensen - Stockholm), nemški (Leskien - Leipzig, Berneker-Prag, Bezenberger-Königsberg, Joki-Wien), francoski (Leger-Paris, Meillet-Paris), madjarski (Asbóth-Budapest), danski (Pedersen - Kopenhagen), finski (Mikkola - Helsingfors), rumunski (Bogdan-Bukarest, Barbulescu-Jasi), razen teh tudi profesor Hauler, zastopnik klasiške filologije na Dunaju (»Zu der Kapiteleinteilung und einigen Stellen der Didascalia Apostolorum« ter profesor primerjalnega jezikoslovja na dunajskem vseučilišču K r e t s c h m e r (»Das Kürzungsprinzip in Ortsnamen«). Slovenske razprave so sledeče: »Legenda o Salomonu v slovenski narodni pesmi«. Ivan Grafenauer (v Kranju). Razpravlja o pesmi »Mlada Zora«, »Slovenica«. Fran Ilešič (Ljubljana). Nas seznanja z nekaterimi dialektnimi posebnostmi domačega narečja pisateljevega (Sv. Juri na Ščavnici). — »Emil Korytko«. Ivan Prijatelj (Dunaj). — »V. Vodnik und die nachillyrische Periode in Krain«. Fr. Vidic (Wien). — »Češko-ilirski pravopis na Štajerskem do »Novic«. Franc Kidrič (Dunaj). — »Zapadna Epištola o nedelji v južno-slovanski književnosti«. M. Murko (Gradec). — »Ety-mologisches«. K. Strekelj (Graz). — Podrobneje bodo govorili o razpravah razni znanstveni listi, tu omenjam le še, da je priobčil prof. Fr. Pastrnek na prvem mestu (str. 1—29) bibliografični spisek literarne delavnosti prof. V. Jagića, ki obsega vsa dela od leta 1861 do leta 1907. (Psalterium bononiense!), končno pa še spisek prispěvkov k življenjepisju profesorja V. Jagića. Fr. R.

Telefonska in brzojavna poročila.

WEKERLE IN AEHRENTHAL SE POSVETUJETA O BOSNI.

— **Dunaj, 7. avgusta.** Ogrski ministrski predsednik Wekerle in zunanji minister baron Aehrenthal sta imela danes triurno konferenco. Wekerle se je po konferenci sam izjavil, da sta se posvetovala obširno tudi o orientalskem vprašanju, predvsem glede Bosne in Hercegovine. Skupni proračun je že sestavljen.

MAŽARIZIRANJE NA HRVAŠKEM.

— **Budimpešta, 7. avgusta.** Društvo »Julian« ustanovi v Pleternici, popolnoma hrvaškem kraju, novo mažarsko šolo. To je prva mažarska šola v požeškem okraju.

ZOPETNI SESTANEK ANGLEŠKEGA KRALJA Z RUSKIM CARJEM?

— **London, 7. avgusta.** Vesti, da se ruski car in angleški kralj zopet sestaneta, so neresnične.

ČRNOGORSKI KNEZ ODSTOPI.

— **Belgrad, 7. avgusta.** Tukajšnja »Politik« javlja, da jeseni namerava črnogorski knez Nikita po 50letnem vladanju odstopiti. Predno odstopi, bo pomilostil vse v bombni aferi obsojene.

IZJAVA MLADOTURKOV.

— **Carigrad, 7. avgusta.** Mladoturški odbor je izdal dolgo izjavo, v kateri pravi, da je novo ministrstvo gotovo zaupanja vseh Turkov. Prebivalstvo naj novemu ministrstvu v nobenem oziru ne nasprotuje. Glede odstavljenja uradnikov odbor nima nobenih pooblasti, sploh naj se vse prepusti novemu ministrstvu, ako se pa v zadeve vmešuje kak nepoklican, naj se ga kaznuje. Prebivalstvo naj se vrne k svojim navadnim opravilom.

NAPAD NA PORTUGALSKEGA MINISTRA.

— **Madrid, 7. avgusta.** Ko je danes jutraj notranji minister stopil iz svoje hiše, da se poda v ministrstvo, vrgel je neki odpuščeni uradnik na ministra kos opeke. Minister je le neznatno ranjen. Napadalec je aretiran.

Listn'ca uredništva.

— **Novo mesto:** G. Lackner ni član »Slovenčevega« uredništva. Govorice so neresnične.

TRŽNE CENE.

— **Budimpešta 6. avgusta.**

Pšenica za oktober	11:13
Rž za okt.	9:23
Oves za okt.	8:20
Koruzza za maj l. 1909	7:30
Efektiv: 10 cen.	

Glavna zaloga:
Iekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Specialiteta za kadilce.

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
Iekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 2

Nova Spillmanova povest.

XIV. zvezek:

— **Prisega huronskega glavarja.** Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton. 80 vin. — Krasna povest nas vede med divje Indijance, v njih velike jelkove gozde, do romantičnih jezer in rek Gorenje Kanade, in se vrši v prvi polovici 17. stoletja. — Popisuje nam krvave boje med Huronci in Irokezi, dvema sorodnima indijskima rodovima, ki sta po svoji telesni moči in hrabrosti presegala vsa sosednja plemena. Bralec občuduje pri teh divjih sinovih gozdov srčnost, vojniško spretnost in nenavadno premetenost v zasledovanju. Občuduje dalje zvestobo in požrtvovalnost hrabrij, belokožcem prijaznih Huroncev do svojega učitelja, francoskega misijonarja pl. Brebeuf. Ta blagi »črnosuknež«, tako naziva Indijanec misijonarja, pade vsled ponesrečenega boja Huroncev v roke krvočolnim Irokezom, katerih največja zabava je bila mučiti svoje žrtve in gledati, kako se ubogi ujetniki na groznem mučnem kolu borijo s smrtjo. — Toda kaj vse tvega blagi Indijanec, da reši tuje misijonarja! — Povest bo z vsem zanimanjem in z veliko koristjo čital mlad, kakor dorel bralec: ni pa toliko za prav male otroke, ker je, kakor vse Spillmanove povesti, polna vzburljivih prizorov. — Nič manj zanimive so poprej izdane Spillmanove povesti. Povesti jezuita P. Spillmana imajo vse prednosti dobrega, koristnega berila, kakoršnega pogrešamo Slovenci; dosedaj so izšli siedeč zvezki:

- I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Cena 40 vin., karton 60 vin.
- II. zvezek: **Maron, krščanski deček iz Libanona.** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Družih. Cena 40 vin., karton. 60 v.
- III. zvezek: **Marijina otroka.** Povest iz kavkaških gor. Cena 40 vin., karton 60 vin.
- IV. zvezek: **Praški Judek.** Povest. Cena 40 vin., karton. 60 vin.
- V. zvezek: **Ujetnik morskega roparja.** Povest. Cena 40 vin., karton. 60 vin.
- VI. zvezek: **Arumagam, sin indijskega kneza.** Povest. Cena 40 vin., karton. 60 vin.
- VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigrajska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin.
- VIII. zvezek: **Tri indijske povesti.** Cena 60 vin., karton. 80 vin.
- IX. zvezek: **Kraljičin nečak.** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 60 vin., karton. 80 vin.
- X. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vlade Akbarja velikega. Cena 40 vin., karton 60 vin.

XI. zvezek: **Rdeča in bela vratnica**. Cena 40 vin., karton. 60 vin.
XII. zvezek: **Korojska brata**. Črtica iz misijonov v Koreji. Cena 60 vin., karton. 80 vin.
XIII. zvezek: **Boj in zmaga**. Povest iz Anama. Cena 60 vin., karton. 80 vin.
XIV. zvezek: **Prisega huronskega glavarja**. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton. 80 vin. 1808 4

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
6	9. zveč.	732'8	18'1	sl. jzah.	obl.	36'1
7	7. zjut.	32'1	15'3	sr. jug	nevilhta	
	2. pop.	31'0	16'1	sl. jvzh.	dež.	

Srednja včerašnja temp. 17'5°, norm. 19'5°.

1904

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem tužno vest, da je naš preljubljeni sin, oziroma brat itd., gospod

Janko Sitar

cand. jur.

danes ob 1. uri popoldne po kratki, zelo mučni bolezni v 22. letu svoje dobe mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb draga nam rajnika boče v soboto, dne 8. t. m., ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Nepozabnega rajnika priporočamo v blag spominu in molitev.

V Ljubljani, 6. avgusta 1908.

Valentin in Katarina Sitar, starši. — **Ivanka, Tančka, Mici** in **Albina,** sestre.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Zahvala.

Za vse izkaze iskrenega sočutja, ki se nam je izkazalo ob priliki prebričke izgube naše iskreno ljubljene soproge oziroma matere, stare matere, tašče, sestre, tete in svakinje gospe

Marije Ane Tosti

gostilničarke

izrekamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, posebno pa čč. usmiljenim sestram, gospej Ani Kuhel iz Šiške, gg. dr. Rusnu, dr. Dolšaku in gospej Peršini iz Senčurja ter cenj. rodbini Krapeš, kateri so stregli pokojni v njeni dolgi bolezni s samaritansko ljubeznijo, kakor tudi vsem darovateljem krasnih vencev in cenj. gospodom pevcem za ginjačo petje, ter vsem, ki so prebrlago premili na zadnji počitek ter pomogli oblažiti našo veliko žalost, našo najprisknejšo zahvalo.

Ljubljana, 7. avgusta 1908.

1910 1—1 Žalujoči ostali.

1907 1—1

Vsem prijateljem in znancem naznanjava tužno vest, da je najina iskreno ljubljena hčerka

VIDA

po kratki mučni bolezni danes ob 8¹/₂ uri zvečer preminola.

Nepozabno rajnico priporočava v blag spomin.

V Hruševju pri Postojni, dne 5. vel. srpana 1908.

Ida in Josip Žilih.

Mesto vsakega posebnega naznanila.

The Royal Wonder Bio

The greatest Bio-Theater of the world,
Vsak dan velika predstava

v Lattermannovem drevoredu.

Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1'60 K; I. prostor 1'20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 6

L. Geni ravnatelj. **M. Gavrič** poslovođa.

2 leseni podobi, 1902 3—1

klečoča keruba,

visoki 40 cm, slikani in anatomske izrezani, primerni za kak manjši rabernakelj, se prodajata pod ugodnimi pogoji. Kupcu se na željo pošlje poprej fotografija. — **Fr. Ropret,** pri gosp. **Wurniku** v Radoljici.

Išče se več 1909 5—1

mesar

ki bi mogel kot poslovođa samostojno voditi ves mesarski posel. V slučaju prevzetja cele obrti treba položiti 200—300 K varščine. Zahtevajo se spričevala o usposobljenosti za ta obrt ter o lepem vedenju. Neženjeni prosilci naj se obrnejo na: **Patrizio Gluščević-a,** trgovca v **Metkoviću, Dalmacija,** kjer se izvedo podrobni pogoji.

ORGANIST

oženjen, išče službe v kraju, kjer bi bila mogoča prodajalna ali kaka obrt. 1871 3—3

Naslov pove uprava „Slovenca“.

Učenec

1908 5-1

za mizarski obrt se sprejme v poduk pri **Andreju Kregarju,** mizarju, Vižmarje pri Št. Vidu nad Ljubljano.

Šiv. 954. 1884 3—3

Natečaj.

Podpisano županstvo sprejme v službo

poljskega čuvaja

kateri bi moral biti zanesljiv in je še ne-kaznovan. Plača po dogovoru. Nastop takoj.

Županstvo Moste, 3. avgusta 1908.

Župan:
M. Marenčič.

Slavnemu občinstvu

uljudno naznanjam, da imam zopet dobro godbo na lok na razpolago (8 mož, oziroma več) za v mesto in na deželo.

Spoštovanjem

A. Zornič, koncesionar.
Ljubljana, Stara pravda 3.

1899 3—2

- - Majhno - -

stanovanje

je za oddati ali takoj ali pa z november terminom. — Stari trg št. 10. — Povpraša se tam v pro- 1845 5—3

LEDU

se išče en ali več vagonov. Ponudbe za naloženi vagon sprejema upravništvo „Slovenca“ pod 1854 „M. Z.“ 3—8

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
distil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi se
se
povred

Cena vrčku 20 v.

Cena vrčku 20 v.

Cena vrčku 20 vinarjev.

— Najboljše izvorno, dvojno vležano —

prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)

645 80—40

iz meščanske budjeviške pivovarne se toči

v Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.

Dobi se tudi pristni domači šampanjec.

Zakaj v tujini iskati,
Če najboljšo pred pragom leži.

Planinškova pražena kava

se je vpeljala v kratkem času širom sveta.

1401 20—9

in zakaj???

Ker je najfinejša kakovosti;
zato priljubljena.

Ker je strokovno potom vročega zraka pražena;
zato fino aromatična.

Ker je prosta nezrelim in nezdravim zrn;
zato zdravju neškodljiva.

Ker je najizdatnejša
zato najcenejša.

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

Karel Planinšek

Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarne Evrope.

Za vsako ceno „Angleško skladišče oblek“

prodajam od 1. — do 15. avgusta vso poletno obleko za dame, gospode, deklice, dečke in otroke.

O. BERNATOVIC 1326

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Pedružnica

! v Spljetu. !

Dolniska glavica !

! K 2.000.000. !

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4¹/₂ %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica

! v Celovcu. !

! Rezervni fond !

! K 200.000. !